

FORBRUKEROMBUDET

Sekretariatet for Konkurransklageutvalget

Deres ref.

Vår ref.
Sak nr: 14/1348-4
Saksbehandler: Frode Elton Haug
Dir.tlf: 98 66 05 66

Dato:
03.10.2014

Klagebehandling i konkurransesaker - innspill til utvalget

Jeg viser til mine tidligere innspill på utvalgsmøtet den 20. august 2014, samt til mitt brev av 9. juli 2014.

Som utvalget er kjent med, foreligger det et forslag i Sverige om å etablere en «Patent- og marknadsdomstol», jf. Ds 2014:2 (<http://www.regeringen.se/sb/d/18311/a/231598>). I utvalgsmøtet 20. august fikk jeg spørsmål om hvordan jeg stiller meg til dette forslaget, og lovte å komme tilbake til utvalget med svar på dette.

I det svenske forslaget lanseres en ny modell for behandling av saker på patent-, konkurranse- og markedsføringsrettens område. For sistnevnte type saker innebærer forslaget at man blant annet avvikler Marknadsdomstolen. Behandlingen av saker etter markedsføringsloven legges i stedet til Stockholm Tingsrätt (som skal hete «Patent- og marknadsdomstolen») som første instans, og med ankeadgang til Svea Hovrätt (Patent- og marknadsöverdomstolen), og i visse tilfeller til Högsta Domstolen. Hos disse domstolene kommer man til å besitte den særlige kompetanse som til enhver tid måtte være nødvendig for å behandle denne typen saker.

Begrunnelsen for forslaget er oppsummert på s. 11 i Ds 2014:2, og det vises her til at disse rettsområdene er av stor betydning for blant annet en effektiv konkurranse og sterk forbrukerbeskyttelse. Det er derfor viktig at domstolsprøvingen lever opp til de strenge kravene til kvalitet og effektivitet, og at det finnes en god og enhetlig utvikling av rettspraksis («prejudikatsbildning»). Det svenske justisdepartementet har nylig opplyst at de antar at ordningen kommer til å tre i kraft våren 2016.

Jeg har vært i kontakt med Konsumentombudsmannen i Sverige som i det alt vesentlige er positive til forslaget, jf. remissyttrande 2014-04-08 (<http://www.konsumentverket.se/Om-oss/Vara-remissyttranden/Remissyttranden-2014/Remissyttrande-Patent-och-marknadsdomstol-Ds-20142/>) Jeg nevner også at det fremgår av remissyttrande at Konsumentombudsmannen ønsker seg bedre og mer effektive sanksjonsmuligheter i form av primær vedtakskompetanse («primär förbuds- och förelägganderätt»), og at det ble fremsatt et forslag om dette i februar 2014 (<http://www.konsumentverket.se/Global/Konsumentverket.se/om-oss/Dokument/pm-sanktionsmojligheter-nordell-ko.pdf>).

Jeg mener det svenske forslaget om å opprette en «Patent- og Marknadsdomstol» er interessant. Som dere husker fra min presentasjon for utvalget, avsluttet jeg med å foreslå en modell med felles klageinstans (eller domstol) for markeds- og konkurranseretten. Jeg vil derfor også oppfordre utvalget til å ta stilling til hvorvidt en lignende løsning som den svenske kan være aktuell i Norge.

Jeg ser for meg at man kan utforme dette slik at saker på konkurranse-, markedsføring og patentrettens område legges til Oslo tingrett som første instans og behandles innenfor rammene av tvisteloven. Jeg nevner for øvrig at Oslo tingrett er tvungent vernet for saker om varemerkerett, jf. varemerkeloven § 62.

Hva gjelder behovet for dommere med økonomisk eller teknisk bakgrunn i visse saker, viser jeg til reglene om fagkyndige meddommere i tvisteloven § 9-12, og reglene om rettsoppnevnt sakkyndig i tvisteloven kapittel 25. I tillegg er jeg kjent med at man i Oslo tingrett allerede i dag hensyntar spesialkompetanse hos den enkelte dommer innen bestemte rettsområder ved fordeling av saker. Dette vil bidra til å sikre kvaliteten på avgjørelsene. Ankemulighetene bør følge de ordinære reglene i tvisteloven med Borgarting lagmannsrett og Høyesterett som ankeinstans.

Som jeg nevnte i utvalgsmøtet, bør Forbrukerombudet etter mitt syn ha primær vedtakskompetanse – på lik linje med andre tilsynsmyndigheter som Konkurransetilsynet, Finanstilsynet og Post- og Teletilsynet – og jeg har tidligere fremmet et forslag om dette til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Hvor det er fattet vedtak av Konkurransetilsynet eller Forbrukerombudet, vil den næringsdrivende som eventuelt er uenig i vedtaket måtte anlegge søksmål for Oslo tingrett. Tilsynsmyndighetene må gis hjemmel til å anke dommer fra Oslo tingrett inn for Borgarting lagmannsrett og eventuelt Høyesterett.

Etter min oppfatning vil en slik ordning både gi god kvalitet og effektivitet i behandlingen av sakene, samtidig som den også sannsynligvis vil være den mest kostnadseffektive. Vi ser i dag ved behandling av saker i Markedsrådet at de fleste næringsdrivende er representert ved advokat og bruker omfattende ressurser på forberedelse av saken. Det er ikke uvanlig med kostnadsoppgaver på over 200.000. For de næringsdrivende vil neppe kostnadene ved å forberede en sak for tingretten bli noe særlig større. Med behandling i domstolene vil man også lettere kunne løse utfordringen med å ha nok tilgjengelige ressurser til å behandle store saker når disse måtte oppstå. Hastesaker vil, etter hva jeg vil anta, kunne behandles etter reglene om midlertidig forføyning i tvisteloven kapittel 32-34.

Etter min mening er det en interessant tanke å legge til rette for behandling av denne typen saker innenfor domstolsapparatet slik man gjør i Sverige, i stedet for å bruke ressurser på å innføre et potensielt fordyrende mellomledd slik en statlig finansiert klagenemnd vil kunne utgjøre.

Med vennlig hilsen

Gry Nergård
forbrukerombud